

سبک شناسی و تاریخ مبلمان

(جلد نخست)

تألیف:

محمد رضا نامداری - عباس حبیبی

(اعضاء هیئت علمی دانشگاه علم و فرهنگ)

انتشارات دانشگاه علم و فرهنگ

زمستان ۱۳۹۴

انتشارات دانشگاه علم و فرهنگ

شماره ۱

سبک‌شناسی و تاریخ میلان جلد نخست

مؤلفین: محمدرضا نامداری - عباس حبیبی

نظارت، چاپ و انتشار: اداره انتشارات دانشگاه علم و فرهنگ

ناشر: انتشارات دانشگاه علم و فرهنگ

چاپ اول: زمستان ۱۳۸۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قطع: ۲۹×۲۲ س.م.

قیمت: ۲۵۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵-۹۴۹-۰۰۰

"مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلف/مؤلفان است"

"کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است"

نشانی: تهران- بلوار اشرفی اصفهانی- روبروی تیرازه - دانش‌ده علم و فرهنگ - انتشارات دانشگاه علم و فرهنگ - کدپستی ۱۴۶۱۹۶۸۱۵۱

تلفن: ۵-۴۴۳۸۱۷۱-۴۴۳۱۴۷۳۵

ایمیل: lib.uscmain@yahoo.com

سرشناسه:

نامداری، محمدرضا. ۱۳۵۴-

عنوان و نام پندآور:

سبک‌شناسی و تاریخ میلان/ مؤلفین محمدرضا نامداری، عباس حبیبی

مشخصات نشر:

تهران: انتشارات دانشگاه علم و فرهنگ. ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری:

۱۰۶ ص.؛ مصور: (رنگی). - (اداره انتشارات دانشگاه علم و فرهنگ، نشریه شماره ۱)

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۹۵-۹۴۹-۰۰۰

موضوع:

میلان - تاریخ

شناسه های افزودنی: الف. حبیبی، عباس. ۱۳۵۴ - ب. انتشارات دانشگاه علم و فرهنگ. ج. عنوان

رده دهی: ۷۴۹/۳ رده بندی کنگره: ۲س آن/ ۲۲۳۵ NK

پیام ناسر

از آن جا که قرن کتاب هدایت و راهنمایی به راه سعادت و کمال است و هدایت هم جز از راه عقل و علم میسر نیست، از این جهت علم و دانش اهمیت و جایگاه بسزایی در قرآن کریم دارد. اولین آیاتی که بر رسول خدا (ص) درون شد نیز در باب خواندن، علم و دانش، معرفت و شناخت بوده است: "بخوان به نام پروردگارت که (جهن را) آفاید."

هم از این رو است که در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران که شالوده و اساس حاکمیت در آن بر مبنای احکام اسلام است، توجه به علم و دانش، تحقیق، آفر و دانش گستری در صدر مسائل قرار دارد و بارها مسئله "جهاد علمی" از سوی مقام معظم رهبر (مد ظله العالی) مورد تاکید قرار گرفته است. دانشگاه علم و فرهنگ نیز به عنوان مولود شجره طیبه جهاد دانشگاهی، که خود برآمده از عمق ارزشهای الهی و انقلابی است، به عنوان یک دانشگاه پیشتاز و کانون آفرین بر آن است تا آخرین دستاوردهای علمی و پژوهشی اساتید و دانش پژوهان را به جامعه علمی کشور عرضه نماید. امید است کتاب حاضر مورد توجه و بهره برداری صاحب نظران، محققان و علاقه مندان به علم و دانش قرار گرفته و با اعلام نظرات و پیشنهادهای اصلاحی خود، ما را در جهت ترویج و انتشار آثار مورد نیاز جامعه علمی کشور، یاری فرمایند.

و من الله التوفیق

زمستان ۱۳۹۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	- سبک مصر باستان
۲۰	- سبک ایران باستان و بین النهرین
۲۵	- سبک چین باستان
۳۵	- سبک های کرت، یونان و روم باستان
۳۶	- تمدن مینو
۳۹	- تمدن مایا
۴۷	- تمدن روم باستان
۵۰	- پمپی و هرکولانس
۶۰	- سبک های قرون وسطی تا قرن ۱۶ میلادی
۶۵	- سبک گوتیک
۷۲	- سبک های قرن هفدهم
۷۷	- سبک باروک
۸۰	- سبک باروک فرانسه (لویی ۱۴)
۸۶	- سبک باروک انگلستان (سبک های کارولین و ویلیام و مری)
۹۳	- سبک باروک ایتالیا

به نظر می‌رسد که مبداء تاریخ مبلمان به زمانی بر می‌گردد که انسان نخستین، بدنهای یافتن تخته‌سنگ صافی برای نشستن، محیط پیرامون خویش را به جستجو می‌پرداخت و یا با استفاده از برگ‌های گیاهان و یا پوست حیوانات شکار شده، سعی در ساختن بستری گرم و راحت برای خواب و استراحت خویش داشت. اما مسلماً تا زمانی که روح سر در این بستر ساده دمیده نگردید، چیزی تحت عنوان سبک مبلمان بوجود نیامد.

این مطلب که بیان اولین بار چه کسی صندلی را ابداع نمود و اساساً مبلمان را به چه تمدنی می‌توان نسبت داد چندان برای ما مشخص نیست. اما شاید بتوان اینگونه گفت که تاریخ مبلمان به تاریخ تمدن بشر گره خورده است و بلافاصله پس از اینکه تعدادی از انسان‌ها به گرد همدیگر جمع شده و فردی را به عنوان رهبر و سر کرده‌ی خویش انتخاب نمودند، جایگاه آن فرد هم نمود پیدا کرده و به تدریج تبدیل به صندلی تا تخت فرمانروایی گردیده است. بدین ترتیب، من نشستن و یا جلوس هر فردی نمادی از جایگاه وی در بین دیگر افراد گردیده است.

البته پر واضح است که این امر تنها مختص شاهان و پادشاهان نبوده و در خرد ترین واحد اجتماعی یعنی خانواده هم جایگاه پدر و یا سرپرست خانواده قابل تمار گردیده و تعارف به بالا نشستن بخصوص در فرهنگ ایرانیان به نماد احترام تبدیل شده است. مبلمان در زندگی روزمره و اجتماعی انسان‌ها همواره جریان داشته و هر چه میزان قدرت، ثروت و آسایش افراد یک تمدن بیشتر گردیده است، جایگاه مبلمان در زندگی آنها شاخص‌تر شده و بتدریج پس از جوابگویی به عملکردهای اولیه‌ی مورد نظر به لایه‌های دیگری همچون زیبایی و تجمل هم راه پیدا کرده است. بدین ترتیب نوع مبلمان مورد استفاده در هر خانه‌ای از نوعی یا نگر جایگاه و موقعیت و طبقه‌ی اجتماعی ساکنین آن بوده است. البته این معیار در طول تاریخ دستخوش تغییرات فراوانی گشته و همواره تابع شرایط اجتماعی، سیاسی و اقتصادی کل جامعه بوده است. بهر حال با توجه به اینکه بخش عمده و شاید اصلی زندگی بشر در درون فضاهای معماری و در حال استفاده از مبلمان‌های درون این فضاها سپری می‌شود، شاید بتوان گفت که هنر مبلمان بیش از هر رشته هنری دیگری در ارتباط تنگاتنگ با زندگی بشر بوده و بر کیفیت زندگی او تأثیر گذار بوده است. بدین ترتیب اگر، معماری را ظرف زندگی بشر تعریف کنیم مسلماً یکی از مهمترین چیزهایی که این ظرف را آماده پذیرش مظروف خود می‌کند مبلمان است.

ما در این نوشتار سعی نموده‌ایم که با حفظ یک سلسله مراتب تاریخی، ضمن بررسی سیر تحول مبلمان، عمده ترین سبک‌های مبلمان را در تمدن‌های مختلف مورد بررسی قرار دهیم. البته امکان دستیابی به اطلاعات مورد نیاز در این زمینه در برخی از دوره‌های تاریخی به سادگی میسر بوده و در برخی دیگر بسیار بعید و دشوار می باشد. بعنوان مثال همانطور که در متن کتاب هم انعکاس یافته گویی تمامی عوامل در مصر باستان دست بدست یکدیگر داده اند تا اصل همان مبلمانی را که زمانی توتانخ آمون، فرعون نامدار مصری از آنها استفاده می نمود پس از گذشت هزاران سال، امروزه به عینه در دسترس، قرار بگیرد. در حالی که مطالعه در باب مبلمان در بین النهرین و این زمين تنها از روی سنگ نگاشته ها، سفالینه ها و یا مهرها امکان پذیر بوده و تمامی نظریات را در حد حدس و گمان های باستان شناسان باقی نگه می دارد.

در هر صورت این که ب تلاش است در جهت پاسخ گویی به نیاز موجود در زمینه ی شناخت ویژگی های سبک شناسانه ی مبلمان بر اساس سلسله معماران داخلی، معماران و دانشجویان این حوزه و تمامی افرادی را که به هر نحوی در زمینه ی طراحی و اجرای مبلمان فعال می باشند را مخاطب قرار می دهد. البته سعی شده است که مطالب به نحوی ارائه گردد که شنیدنی تر برای هر فرد عادی غیر حرفه ای نیز سهل و آسان باشد و بدین جهت برای مصرف کنندگان حرف مبلماز هم مر خوان جذابیت های خاص خود را داشته باشد.